

От авторката
на романа ГЛИНА

СЪРЦЕ

ВИКТОРИЯ
БЕШЛИЙСКА

СН
СОФТИРЕС

Зарове

1243 г.

Като да нямаше сърце този човек. В тихата привечер между стените на града бързо се бе разнесла вестта, че е потеглил със свитата си към Батаклията на лов за елени и вероятно ще се завърне след ден-два. Отгърнали си бяха людете ведно с камъните по високите зидове на Червен и сега над всичко се стелеше спокойната бистра прохлада на октомврийския зрач. Мъжете край строежа си почиваха, изпружили крака и подпрели гърбове на хладната ограда, когато една проточена уродлива сянка се плъзна по ръба ѝ. Тъкмо там бяха седнали трима работници и хвърляха зарове заедно с двама от стражарите на крепостта. Сянката се катереше все по-бързо по камъните на зида и мъжете, залисани в играта, не видяха как тя близна хвърлените кубчета. След малко се гочу свирукане с уста. Звукът беше дебел и подгизнал от слонка.

– Я! Какви гугутки са накацали край любимата ми бранна кула...

Играчите познаха напоения с жлъч глас. Щом вдигнаха очи, видяха към тях да приближава Горд, клатушкайки се от крак на крак, носец в две ръце голяма калена паница с вино. Прибрал се бе неочаквано рано от лова и не му се нравеше да види мъжете да бездействат. Боляринът спря на няколко разкрача от зида и като повдигна възторжено кастрона в знак на поздрав, отпи жадно. От вдигането на главата му се зави свят, той се олюля встрани, направи крачка назад и виното се разля покрай устата му. Горд се приведе над паницата. Два дълги кичура тъмна къдрава коса потънаха в червената течност и той замахна с ръка да ги отметне назад. Обърса уста в ръкава си, изкашля се хрипливо и плю на земята. Когато погледна пак мъжете, очите му плувнаха в кръв, а белегът вляво над горната му устна се обагри в мораво, от което лицето му придоби още по-голяма свирепост. Цялото му същество излъчваше блуд, горест и злоба.

– Какво правите тук, безделници? Защо не сте при основите на стената? Защо не работите?! – крещеше банът¹.

Тримата мъже се спогледаха. Докато преди малко Горд надигаше паницата с виното, двамата стражари се бяха изнизали от седянката и бяха застанали чинно на постове си, сякаш нищо не е било. Сега тримата останали бяха свели очи надолу, чакащи камшика на господаря да изплющи по вратовете им. Откъм външната част на стената се чуваха гласовете на други десетина селяни, които продължаваха да запълват с глина процесите на зида. А това правеше вината на тримата още по-явна. И ето че всичко се случваше, както бе ставало безброй пъти. Горд се наклони надясно и извади дългия камшик от ботуша си. Ако някой от мъжете сега

¹ Бан – титла на управител на област.

погледнеше към него, щеше да види как коженият ремък се извива нагоре в небето като бързоплъзгаща се змия, готова да погълне залязващото слънце. Ала щеше да види и как в следващия миг ръката на господаря рязко се отпусна надолу и камшикът падна като удушен в краката му. Всичко примря. След няколко прескачащи удара на сърцата работниците чуха звука от чаткащите токове на Горд. Той приближи до зида, където бяха сигналите. Тримата, несмеещи да помръднат, виждаха само острите върхове на зелените му ботуши, насочени към тях като копия.

– Това, значи, правите! – Боляринът неочаквано започна да се хили, когато съзря заровете, хвърлени на гладкия камък между тримата. Смехът му блъскаше юмурици в челата им. – Кои е щастливецът днес? – прогължи да се смее ехидно Горд.

Никои не смееше да отпони дума. Не знаеха да говорят ли, или да мълчат.

– Коооооо? – изкрещя в ухото на единия, прегърбен, около четиресетгодишен мъж, чийто крак миналата година бе премазан от паднал при градежа камък, та сега се движеше едва-едва, влачейки подире си болния крайник.

– Н-н-ни-кой, господарю! – отвърна хромият, хлипайки. – Нямаме какво да залагаме, играем ей така, за отмора.

– Лъжеш ме, негоднико! Каква е тая летва тук, с резките? – Горд хвана мъжа за косата и изви лицето му встрани, към дървена дъсчица, върху която с гвоздей бяха издълбани няколко черти.

– Броум кои колко пъти печели – отвърна човекът, заеквайки. – Ама нямаме пари, нито вещи насреща, само играта играем.

Банът го пусна и се отгръпна назад. Тънката му уста се сви от погнуса към този нещастник. Огледа и тримата с презрение. Вече бе забравил яда, че ги е хванал да не работят. Тресеше го друга злост – как е възможно да играеш на зарове, без да залагааш? Че толкова ли нямаха ризи на гърбовете си, ножки в джобовете, добитък по нивите, жито в ямите, комин и покъщнина, та хвърляха заровете напразно, залудо пилееха добрия случай тези червеи, едnodневки, които и да имаха повече, пак нямаше да знаят как да живеят. Тази ледена мисъл така обля Горд, че той като в миг изтрезня и се опомни.

– Дайте заровете! – извика господарят и се протегна да грабне вехтите кубчета от камъка. Избута с крак недъгавия и седна на зида. Другите двама стояха с глави, потънали между раменете, забравили да дишат от уплах. – Ще играем! – нареди Горд със свиреп глас. – Всеки от вас ще залага каквото има: нива, вол, пари, жена. Ако загуби, аз вземам всичко. Ако спечели – тръгва си оттук свободен. Нивга повече няма ни данък, ни ангария да дължи към мен. Чухте ли ме? – каза и сега вече срещна очите им.

Изречението залог бе раздвижил мъжете. Малката надежда за сполука съживи кръвта им, повдигна духовете. Кой знае? Можеше още тази вечер да се приберат в земянките си, да ядат топъл хляб, да пият кисело миналогодишно вино, да спят с жените си и никога повече да не пристъпят високите стени на Червен. Ако имаше Бог, той тъй щеше да нареди заровете, че да си тръгнат свободни преди полунощ.

От месеци Горд не беше пускал работниците да се приберат по домовете си. Нивите останаха недожънати, а вече бе дошло време за оран. Жените и синовете им не смогваха да отгледат и приберат и малкото, което беше оцеляло след ланшните опустошения